

 Samnanger kommune	Rettleiar Varslingsplakat Felles dokumenter/HMT og arbeidsmiljø		
Dokument-ID: 88 Versjon: 1 Status: Godkjent	Dokumentansvarlig: Jan Erik Boge	Godkjent av: Jan Erik Boge	Godkjent fra: 03.01.2022

Arbeidsmiljølova § 2-4: Arbeidstaker har rett til å varsle om kritikkverdige forhold i virksomheten. Arbeidstakers fremgangsmåte ved varslingen skal være forsvarlig. Arbeidstaker har uansett rett til å varsle i samsvar med varslingsplikt eller virksomhetens rutiner for varsling. Det samme gjelder varsling til tilsynsmyndigheter eller andre offentlige myndigheter. Arbeidsgiver har bevisbyrden for at varsling har skjedd i strid med denne bestemmelsen.

1. Kva er varsling?

Å varsle er å gå vidare med kritikkverdige forhold på arbeidsplassen til nokon som kan gjera noko med det.

2. Kva er eit kritikkverdig forhold?

Kritikkverdige forhold er brot på lovreglar, brot på interne reglar eller brot på etiske normer/prinsipp.

Det kritikkverdige kan relatera seg til mange ulike typar forhold.

Døme på dette kan vera:

- dårleg fysisk eller psykisk arbeidsmiljø
- dårleg samarbeidsklima på arbeidsplassen, mobbing og trakassering
- maktmisbruk
- diskriminering
- korrupsjon, tjuveri eller annan økonomisk kriminalitet
- forhold som kan medføre fare for liv eller helse
- brot på teieplikt

3. Mål

Det er eit mål for Samnanger kommune at kritikkverdige forhold skal avdekkast og følgjast opp.

4. Varsling er positivt

Varsling av kritikkverdige forhold er bra for kommunen og for samfunnet, fordi det er viktig at kritikkverdige forhold vert avdekkast og retta opp.

Tilsette som er villige til å varsle er ein viktig ressurs for Samnanger kommune.

5. Rett og plikt til å varsle

Den enkelte tilsette vert oppfordra til å varsle om kritikkverdige forhold, fordi det kan medverka til å utvikla Samnanger kommune positivt.

Tilsette som er underlagt varslingsplikt handlar alltid ansvarleg dersom dei varslar i samsvar med varslingsplikta.

6. Korleis kan du varsle?

Varsling skal skje forsvarleg. Med det meinest at intern varsling skal vera prøvd før eventuell ekstern/offentleg varsling.

Det er også eit krav at innhaldet i varslinga, så langt som varslaren veit, er i samsvar med dei faktiske forhold. D.v.s. at varslaren må vera i "god tru" når det gjeld sanninga i det han/ho varslar om.

7. Intern varsling

Varsling skal fortrinnsvis skje tenesteveg, via kvalitets- og avvikssystemet, "Varsling av kritikkverdige forhold".

Det kan oppstå tilfelle der ein er i tvil om det er snakk om eit "avvik" eller eit "kritikkverdig forhold". Ein kan då velja å rapportera inn på den måten ein meiner passar best, via kvalitets- og avvikssystemet. Eventuelt kan ein ta kontakt med verneombod/hovudverneombod eller HR-avdelinga for å få hjelp til å vurdere kva måte ein skal rapportera på.

Varslingsgruppa skal haldast orientert om det som vert gjort i varslingssaka, og skal ha kopi av alle relevante dokument i saka. Det er den som mottok varslinga som er ansvarleg for å halda varslingsgruppa orientert. Dersom ansvaret for oppfølging av varslingssaka vert overført til ein annan person enn den som mottok varselet, vil vedkomande person også overta ansvaret for å halda varslingsgruppa orientert.

Den som varslar om eit kritikkverdig forhold, skal ha tilbakemelding innan to veker om kva som er gjort/planlagt gjort i saka.

8. Ekstern/offentleg varsling

Tilsette har rett til å varsle offentlege myndigheiter og tilsyn om forhold som er relevante for desse. Intern varsling skal normalt vera prøvd først.

Varsling til media er eit alternativ berre dersom ein ikkje når fram internt, når ein vurderer at slik varsling vil tena saka og varslinga ivaretek andre personar sitt rettsvern.

Vær oppmerksom på at dokumentet kan være endret etter utskrift.

Rettleiar Varslingsplakat	Godkjent av: Jan Erik Boge	Dokument-Id: 88 - Versjon: 1	Utskriftsdato: 08.01.2022
Dokumentansvarlig: Jan Erik Boge			Side 1 av 3

Forsvarlegheit ved ekstern/offentleg varsling er avhengig av at saka har ein viss samfunnsmessig betydning og ikkje er av triviell karakter.

Vær oppmerksom på at dokumentet kan være endret etter utskrift.

Rettleiar Varslingsplakat			Utskriftsdato: 08.01.2022
Dokumentansvarlig: Jan Erik Boge	Godkjent av: Jan Erik Boge	Dokument-Id: 88 - Versjon: 1	Side 2 av 3

9. Varslinga si form

Alle varslingar bør for å vera forsvarlege, formulerast skriftleg, sakleg og nøkternt. Varsling skal fortrinnsvis gjerast digitalt via kvalitets- og avvikssystemet, "Varsling av kritikkverdige forhold". Dersom varslinga vert gjort på annan måte enn dette, bør den tilsette notera ned kven ein varslar og når ein varslar (dato og klokkeslett).

10. Etter at du har varsla

Den som mottek varselet, har ansvar for å sjå til at saka vert undersøkt eller rapportert vidare til rette vedkomande i kommunen.

Forholdet/forholda som det er varsla om skal undersøkjast. Forholdet/forholda skal også så langt som mogleg ryddast opp i dersom dette vert vurdert som nødvendig. Varslaren skal ha tilbakemelding innan to veker etter varslinga om kva som er gjort/planlagt gjort. Det er den som har ansvaret for saka som har ansvar for å gi tilbakemelding til varslaren.

Dersom varslinga viser seg å vera grunnlaus, skal varslaren likevel ha tilbakemelding.

Arbeidsgejvar har ansvar for å ta vare på både varslaren og den/dei som eventuelt er ramma av varslinga.

11. Forbod mot å straffa varslaren

Det er forbode å straffa varslaren eller å sanksjonera mot tilsette som har varsla "forsvarleg". Avstraffing av varslarar medfører erstatningsansvar for kommunen. Dette gjeld også avstraffing av tilsette som planleggjer å varsla, til dømes ved innhenting av dokumentasjon i samband med den planlagte varslinga. Varslarar som opplever slikt må orientera tillitsvalde, verneombod, kommuneleiinga eller varslingsgruppa om dette.

12. Anonymitet og fortrulegheit

Varsling kan gjerast anonymt, men openheit vil gjera det lettare å få til ei god behandling av saka. Varslaren sin identitet er uansett eit forhold som skal behandlast med fortrulegheit av alle involverte partar. Varslaren sin identitet kan ikkje gjerast tilgjengeleg utan varslaren sitt samtykke.

13. Varslingsgruppa

- Opptrer uavhengig
- Har ansvar for å undersøkja saka tilstrekkeleg
- Vurderer om det skal gåast vidare med saka og på kva måte dette i så fall skal gjerast
- Rapporterer tilbake til varslar kva som er gjort i saka (gjeld saker der varselet er sendt til varslingsgruppa)

Følgjande personar er med i varslingsgruppa:

- Hovudverneombodet
- Ein representant utnemnt av fagforeiningane
- Ein representant utnemnt av administrasjonssjefen

Kontaktperson i varslingsgruppa er hovudverneombod Åse Waage Tveit, Samnanger helsetun (tlf. 56 58 91 07).